

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2833

Vragen van het lid **Omtzigt** (Omtzigt) aan de Minister voor Langdurige Zorg en Sport en de Staatssecretaris van Financiën over *zeer forse onregelmatigheden bij de uitkering van de zorgbonus in 2020 en 2021* (ingezonden 8 april 2022).

Antwoord van Minister **Helder** (Langdurige Zorg en Sport), mede namens de Staatssecretaris van Financiën (ontvangen 23 mei 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 2578.

Vraag 1

Bent u bekend met misstanden bij de uitkering van de zorgbonus, waarover de Minister voor Langdurige Zorg en Sport de Kamer op 1 april 2022 informeerde en waaruit bleek dat deze bij 35% van de gevallen in de steekproef fiscaal niet juist waren toegepast?¹

Antwoord 1

Ik ben bekend met de door mij verstuurde brief van 1 april 2022 inzake de verantwoording van subsidies verleend op grond van de Subsidieregeling bonus zorgprofessionals COVID-19 (hierna: subsidieregeling)².

Vraag 2

Klopt het dat de door het kabinet beloofde zorgbonus een bedrag van € 1.000,- (2020) en van ten hoogste € 500,- (2021) netto bedraagt?

Antwoord 2

Het kabinet stelde in 2020 via de subsidieregeling een bonus beschikbaar van netto € 1.000,- voor zorgprofessionals en pgb-zorgverleners die een uitzonderlijke prestatie hebben verricht in de strijd tegen COVID-19 in de periode 1 maart 2020 tot 1 september 2020. De subsidieregeling komt voort uit de breed aangenomen Kamermotie die de regering verzocht «*de mogelijkheid te onderzoeken om de zorgverleners van wie nu extra inzet wordt gevraagd in de bestrijding van het coronavirus, als blijk van waardering, een bonus toe te kennen, en de Kamer over de uitkomst te informe-*

¹ Kamerstuk 29 282, nr. 457 (<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport/documenten/kamerstukken/2022/04/01/kamerbrief-over-verantwoording-bonusregeling>)

² Kamerstuk 29 282, nr. 457

ren»³. In 2021 stelde het kabinet opnieuw een bonus beschikbaar voor het verrichten van een uitzonderlijke prestatie van ten hoogste € 500,- netto, ditmaal voor werkzaamheden verricht in de periode 1 oktober 2020 tot 15 juni 2021. De bonus voor 2021 betreft echter een gebudgetteerde regeling waarbij het bonusbedrag afhankelijk is van het aantal aanvragen. In totaal is er € 720 miljoen beschikbaar voor de Zorgbonus 2021. Rekening houdend met het aantal aanvragen is het definitieve bonusbedrag op € 384,71 netto vastgesteld.

Zorgaanbieders konden voor de voor hen werkzame zorgprofessionals bij de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (hierna: DUS-i) subsidie aanvragen voor de bonus. Budgethouders konden een bonus aanvragen voor de voor hen werkzame pgb-zorgverleners bij de Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB). De verrichte werkzaamheden werden bekostigd uit de Wmo 2015, Jeugdwet of Wlz.

Vraag 3 en 4

Wat was de reden van een verplichting voor zorgaanbieders de zorgbonus aan te wijzen als eindheffingsbestanddeel?

Waarom staat in artikel 9 van de Subsidieregeling bonus zorgprofessionals COVID-19 dat «de zorgaanbieder is verplicht de uitkering van de bonus aan te wijzen als eindheffingsbestanddeel (...)», terwijl de Minister voor Langdurige Zorg en Sport in haar brief d.d. 1 april 2022 inzake «Verantwoording bonusregeling» inmiddels spreekt over «(...) de voor de bonusregeling geldende uitzonderingsmogelijkheid om de bonus door middel van eindheffing netto aan de zorgprofessional uit te betalen»? Waarom is een keiharde verplichting opeens een uitzonderingsmogelijkheid geworden?

Antwoord 3 en 4

Het was de wens om een netto beloning ter beschikking te stellen aan zorgprofessionals en pgb-zorgverleners. Zo zou de bonus voor de zorgmedewerkers geen gevolgen hebben voor de heffing van inkomstenbelasting, premie volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw en evenmin voor het inkomen dat relevant is voor inkomensafhankelijke regelingen. Om dit te realiseren is in de subsidieregeling voor zorgaanbieders de verplichting opgenomen om de bonus – voorafgaande aan de uitbetaling – aan te wijzen als eindheffingsbestanddeel. Voor de bonus aan pgb-zorgverleners geldt dat deze netto wordt uitbetaald door de SVB. Hierbij draagt de SVB de verschuldigde belasting af door de eindheffing over de pgb-zorgbonussen mee te nemen in de eigen aangifte loonheffingen. De SVB moet de pgb-zorgverlener schriftelijk mededelen dat over de pgb-zorgbonus eindheffing is betaald.

Voor werknemers dienden zorgaanbieders de bonus verplicht aan te wijzen als eindheffingsloon conform artikel 31, eerste lid, onderdeel f, van de Wet op de loonbelasting 1964. De zorgbonus kwam hiermee ten laste van de vrije ruimte en is mogelijk (deels) als eindheffingsloon belast bij de werkgever. De vrije ruimte is een forfaitaire vrijstelling voor door de werkgever aan te wijzen vergoedingen en verstrekkingen aan eigen werknemers. De omvang van de vrije ruimte bedraagt een percentage van de totale fiscale loonsom. In het kader van de crisismaatregelen is in 2020 en 2021 de vrije ruimte vergroot tot 3% over de eerste € 400.000,- en over de resterende fiscale loonsom 1,2% in 2020 en 1,18% in 2021.

Voor zover de aangewezen vergoedingen en verstrekkingen de vrije ruimte hebben overschreden, diende de werkgever een eindheffing af te dragen van 80% over de overschrijding. Het was niet de bedoeling dat het ten laste brengen van de zorgbonus op de vrije ruimte invloed zou hebben op overige vergoedingen en verstrekkingen die een zorgaanbieder aan haar personeel wenste te verstrekken. Gelet hierop ontvingen werkgevers ook een subsidiebedrag ten behoeve van de verschuldigde eindheffing veroorzaakt door de zorgbonussen.

Bij de totstandkoming van de subsidieregeling is nadrukkelijk besloten om de bonus ook beschikbaar te stellen voor derden, waaronder zelfstandigen, ingeleend schoonmaakpersoneel en uitzendkrachten. Met als reden dat de inzet van deze derden als zeer belangrijk en waardevol is ervaren. Op met

³ Motie van het lid Van Kooten-Arissen (Kamerstuk 25 295, nr. 171)

name ingeleend schoonmaakpersoneel is een groot beroep gedaan. Voor deze groep voorzag de werkkostenregeling niet in een toereikende grondslag om de bonus in de eindheffing te kunnen betrekken. Om ook voor deze groep een netto bonus te kunnen realiseren is in het Belastingplan 2021 specifiek in de hiervoor benodigde grondslag voorzien.⁴ Deze grondslag kan alleen benut worden ten behoeve van de netto uitbetaling van de bonus op grond van de subsidieregeling en betreft daarmee een uitzonderingssituatie. Zorgbonussen toegekend aan derden dienen met deze grondslag eveneens verplicht als eindheffingsbestanddeel in aanmerking te worden genomen. Voor deze bonussen geldt een eindheffingstarief van 75%. Dit tarief sluit aan bij de reeds bestaande eindheffingsmogelijkheden voor verstrekkingen aan anderen dan eigen werknemers. De eindheffing diende te worden afgedragen via de eerstvolgende aangifte loonheffingen na verstrekking van de bonus. Zorgaanbieders dienden voor derden een afzonderlijke administratie bij te houden waaruit blijkt aan wie de zorgbonus is uitgekeerd. Daarnaast waren de zorgaanbieders verplicht de zorgprofessionals die de zorgbonus van hen ontvingen schriftelijk mede te delen dat over de zorgbonus eindheffing was betaald.

Vraag 5

Is het niet gewoon fraude indien zorgaanbieders de zorgbonus niet als eindheffingsbestanddeel hebben aangewezen en dus in strijd hebben gehandeld met artikel 9 van de Subsidieregeling bonus zorgprofessionals COVID-19?

Antwoord 5

Ik vind het van belang te onderstrepen dat er een verschil is tussen het onjuist verantwoord worden van subsidies en misbruik of oneigenlijk gebruik, of zelfs fraude.

Het kan zijn dat een zorgaanbieder fouten maakt in de verantwoording van de verleende subsidie. Bijvoorbeeld doordat de zorgaanbieder ten onrechte geen eindheffing heeft toegepast op de bonus. Uit nader onderzoek blijkt echter dat de fouten met name zien op een onjuiste verantwoording van de feitelijk afgedragen eindheffing, niet zozeer op het ten onrechte niet hebben toegepast van eindheffing. Om het risico op fouten te verkleinen worden zorgaanbieders die in 2022 en 2023 de subsidie moeten verantwoorden ondersteund bij het indienen van hun verantwoording. In mijn antwoord op vraag 14 ga ik nader op deze ondersteuning in. Gecontroleerde subsidies die fouten bevatten worden lager vastgesteld. Het teveel uitgekeerde subsidiebedrag wordt binnen de hiervoor geldende wet- en regelgeving teruggevorderd. Onder misbruik wordt in dit kader verstaan het verkrijgen of genieten van een (te hoge) subsidie door het bewust niet, niet tijdig, niet juist of niet volledig verstrekken van gegevens en inlichtingen. Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan het volgens de regels van de wet, maar in strijd met de bedoelingen van de wettelijke bepalingen, geheel of ten dele verkrijgen of genieten van een (te hoge) subsidie. Die situatie doet zich niet voor indien een zorgaanbieder onbedoeld een fout maakt in de verantwoording. Bij fraudesignalen wordt altijd grondig onderzoek verricht, en zo mogelijk aangifte gedaan. Tot nu toe is naar aanleiding van vier aanvragen voor de zorgbonus 2020 aangifte gedaan van fraude zoals ik u eerder berichtte.

Vraag 6

Kunt u heel precies aangeven wat fiscaal toegestaan is en wat niet?

Antwoord 6

Ik verwijs u hierbij naar de uitleg over eindheffingssystematiek als opgenomen bij mijn eerdere antwoord op vraag 3 en 4.

Vraag 7

Kunt u op basis van de steekproef aangeven hoeveel van de uitgekeerde zorgbonussen onrechtmatig waren?

⁴ Artikel XXIII Belastingplan 2021.

Antwoord 7

In 2021 hebben 1932 zorgaanbieders een verantwoording ingediend voor subsidie verleend op grond van de subsidieregeling. In dit verantwoordingsjaar is een steekproef uitgevoerd over 175 verantwoordingen. In mijn brief van 1 april jl. heb ik u bericht dat van de 175 gecontroleerde verantwoordingen 63 verantwoordingen niet (volledig) voldeden aan de voorwaarden en verplichtingen van de subsidieregeling. Gebleken is dat een van deze verantwoordingen abusievelijk tot de steekproefpopulatie is gerekend, waardoor het aantal verantwoordingen die niet (volledig) aan de voorwaarden en verplichtingen van de subsidieregeling voldeden na afronding van de steekproef is bijgesteld van 63 naar 62 verantwoordingen. Op basis van aanvullende informatie die nadien nog bij de verantwoording is betrokken, is daarnaast vastgesteld dat bij 9 verantwoordingen alsnog volledig wordt voldaan aan de voorwaarden en verplichtingen van de subsidieregeling. Dat betekent dat op basis van de huidige gegevens bij 53 verantwoordingen niet (volledig) is voldaan aan de voorwaarden en verplichtingen van de subsidieregeling.

Bij 5 van de 53 verantwoordingen is geconstateerd dat de bonus is uitgekeerd aan in totaal 8 personen die hier op basis van de voorwaarden van de subsidieregeling niet voor in aanmerking kwamen. Dit betreft personen die niet voldoen aan het 2x modaal criterium of niet werkzaam waren bij de zorgaanbieder in de referentieperiode. Dit betrof een fout met een omvang van € 10.300,- op een verantwoord bedrag van € 272.750. Op de fouten geconstateerd in de overige verantwoordingen ga ik nader in bij mijn antwoord op vraag 11.

Vraag 8

Is het u bekend dat zorgaanbieders een fors subsidievoordeel genieten als zij de zorgbonus niet aanwijzen als eindheffingsbestanddeel, aangezien het kabinet aan zorgaanbieders een budget heeft verstrekt alsof de vrije ruimte van de werkkostenregeling (die in 2020 en 2021 overigens zelfs is verhoogd) steeds zou zijn overschreden en een belastingafdracht van 80% van toepassing zou zijn?

Antwoord 8

Via de subsidieregeling is geborgd dat alleen de daadwerkelijk afgedragen eindheffing voor subsidie in aanmerking komt. Om de door het kabinet en uw Kamer gewenste spoedige uitbetaling van de bonus te realiseren, heeft de zorgaanbieder bij verlening van de subsidie een 100% voorschot ontvangen op de maximaal over de bonus verschuldigde eindheffing. Dit bedroeg voor werknemers een bedrag van 80% verschuldigde eindheffing en voor derden een bedrag van 75% eindheffing.

Bij de verantwoording over de subsidie dient de zorgaanbieder aan te tonen welk bedrag aan eindheffing verschuldigd is geweest over de bonus. Hierbij rekening houdende met mogelijk nog ter beschikking staande vrije ruimte binnen de werkkostenregeling en eventueel minder uitbetaalde bonussen dan waarvoor

subsidie is aangevraagd.⁵ Indien de zorgaanbieder blijkens de ingediende verantwoording of uitgevoerde steekproef minder eindheffing verschuldigd is geweest dan vooraf bij de subsidieverlening is bevoorschot, wordt de subsidie gelijk aan de lagere verschuldigde eindheffing vastgesteld. De teveel bij voorschot ontvangen subsidie wordt dan binnen de hiervoor geldende wet- en regelgeving van de zorgaanbieder teruggevorderd. Van een subsidievoordeel in deze situaties is derhalve geen sprake.

De gevolgen van de situatie dat een zorgaanbieder ten onrechte geen eindheffing heeft toegepast, licht ik nader toe bij mijn antwoord op vraag 9 en 13.

⁵ Deze situatie doet zich bijvoorbeeld voor indien de zorgprofessional tevens werkzaam is voor een andere – tweede – zorgaanbieder en de zorgprofessional reeds van de tweede zorgaanbieder de bonus heeft ontvangen en de eerste zorgaanbieder hier ten tijde van de subsidieaanvraag nog niet van op de hoogte was.

Vraag 9 en 13

Klopt het dat als de zorgbonus bruto uitgekeerd wordt, de werkgever wel 1.800 euro subsidie krijgt, maar dat hij slechts 1.000 euro bruto loon kwijt is en daar bovenop de werkgeverslasten, en dat hij zo een voordeel van vele honderden euro's in zijn eigen zak kan steken?

Kunt u het besluit over het definitieve subsidiebedrag (vaststellingsbeschikking) in elk geval opschorten voor de situaties dat zorgaanbieders de zorgbonus niet hebben aangewezen als eindheffingsbestanddeel, zodat terugvorderingsmogelijkheden blijven bestaan?

Antwoord 9 en 13

Zoals ik in mijn antwoord op vraag 5 heb toegelicht kan het voorkomen dat een zorgaanbieder fouten maakt in de verantwoording van de verleende subsidie. Bijvoorbeeld doordat de zorgaanbieder in de verantwoording aangeeft dat een bepaald bedrag aan eindheffing is afgedragen over de bonus, terwijl in feite een ander bedrag aan loonbelasting is afgedragen. Gecontroleerde subsidies die fouten bevatten worden volgens geldende wet- en regelgeving lager vastgesteld. Het teveel uitgekeerde subsidiebedrag wordt binnen de hiervoor geldende wet- en regelgeving teruggevorderd. Van een subsidievoordeel in deze situaties is derhalve geen sprake.

Daar waar sprake is van een onjuiste toepassing van de eindheffingssystematiek of het geheel niet hebben toegepast van eindheffing, zal ik – waar herstel binnen wet- en regelgeving mogelijk is – de zorgaanbieder hiertoe de mogelijkheid bieden alvorens over te gaan tot vaststelling van de subsidie.

Vraag 10

Kan het zijn dat het hiervoor bedoelde voordeel een belangrijke reden is dat in een steekproef bij zorgbonussubsidies tot € 125.000,- in maar liefst 35% van de gecontroleerde aanvragen fouten zijn geconstateerd waarbij wordt gesproken over «onjuiste belastingafdracht»?

Antwoord 10

De uitvoerder van de steekproef (DUS-i) heeft bij de controle op verschillende wijzen contact gehad met subsidieaanvragers uit de steekproef. Uit de steekproef blijkt dat er, vanwege de bevoorschotting van het maximale belastingbedrag bij

subsidies verleend op grond van de subsidieregeling, er zorgaanbieders zijn die een hoger bedrag verantwoorden dan feitelijk door hen aan belasting is afgedragen over de bonus. Zoals in mijn antwoord op vraag 8 al opgemerkt wordt blijkens de verantwoording of steekproefcontrole teveel bij voorschot ontvangen subsidie binnen de hiervoor geldende wet- en regelgeving teruggevorderd van de zorgaanbieder. Van een subsidievoordeel in deze situaties is derhalve geen sprake.

Vraag 11

Kunt u heel precies aangeven welke vormen van «onjuiste belastingafdracht» u bent tegengekomen en kunt u die kwantificeren?

Antwoord 11

In vervolg op mijn antwoord op vraag 7 kan ik melden dat bij 6 van de 53 verantwoordingen die niet (volledig) aan de voorwaarden en verplichtingen van de subsidieregeling voldeden, de zorgaanbieder de belastingafdracht niet op de in de subsidieregeling voorgeschreven wijze heeft uitgevoerd.

In alle 6 verantwoordingen heeft de zorgaanbieder de belastingafdracht niet op de in de subsidieregeling voorgeschreven wijze uitgevoerd.

Hierbij is over de bonus aan derden (d.w.z. niet- werknemers van de zorgaanbieder) door de zorgaanbieder geen belasting afgedragen. De zorgaanbieder zal in deze situaties alsnog eindheffing moeten afdragen.

In 40 verantwoordingen heeft de zorgaanbieder de belastingafdracht wel op de in de subsidieregeling voorgeschreven wijze uitgevoerd, maar kwamen de gegevens van de verantwoording over de hoogte van de door de zorgaanbieder over de bonus afgedragen belasting niet overeen met de gegevens zoals deze in de steekproef zijn geconstateerd. In deze situaties heeft de zorgaanbieder aangegeven dat zij een bepaald bedrag aan eindheffing heeft

afgedragen over de bonus, terwijl in feite een ander bedrag aan eindheffing is afgedragen. Deze onjuiste verantwoording kan als volgt worden onderverdeeld.

- Bij 1 verantwoording is door de zorgaanbieder, ook na navraag, niet aangetoond dat de bonus voorafgaand aan de uitbetaling aan de zorgprofessional (werknemer) is aangemerkt als eindheffingsbestanddeel en de verschuldigde belasting is afgedragen.
- Bij 28 verantwoordingen heeft de zorgaanbieder blijkens de steekproef minder belasting afgedragen dan verantwoord.
- Bij 8 verantwoordingen heeft de zorgaanbieder blijkens de steekproef meer belasting afgedragen dan verantwoord.
- Bij 2 verantwoordingen is blijkens de steekproef aan minder zorgprofessionals uitbetaald dan waarvoor subsidie is verleend, maar is in de verantwoording wel de over de (niet uitbetaalde) bonus verschuldigde belasting opgegeven als zijnde afgedragen.
- Bij 1 verantwoording is blijkens de steekproef door de zorgaanbieder geen belasting afgedragen over de uitbetaalde bonussen, doordat de zorgaanbieder de vrije ruimte heeft benut op basis van de concernregeling, maar is in de verantwoording over de bonus opgegeven dat wel eindheffing is afgedragen.

In 7 verantwoordingen is, zoals in het antwoord op vraag 7 vermeld, in de steekproef geconstateerd dat er door de zorgaanbieder niet is voldaan aan overige voorwaarden van de subsidieregeling (niet zijnde de voorgeschreven belastingafdracht), waaronder bijvoorbeeld het criterium van 2x modaal, de referentieperiode waarin de zorgprofessional werkzaam moest zijn of het niet volledig uitkeren van het bonusbedrag.

In mijn antwoord op de vragen 9 en 13 heb ik reeds toegelicht hoe in de situatie dat aan een zorgaanbieder ten aanzien van de belastingafdracht meer subsidie bij voorschot is verleend dan feitelijk aan belasting is afgedragen of de situaties dat de eindheffingssystematiek onjuist of geheel niet is toegepast de verantwoording wordt afgehandeld.

Vraag 12

Sinds wanneer worden duidelijke signalen van een onjuiste belastingafdracht genegeerd en zelfs in de doofpot gestopt, want u heeft besloten het bij de steekproef te laten en geen nader onderzoek in te stellen? Bent u toch bereid nader onderzoek te doen, dus niet enkel een steekproef, naar de precieze wijze en fiscale behandeling van de verstrekking van zorgbonussen over 2020 en 2021?

Antwoord 12

Elke subsidieregeling kent conform het Uniform Subsidiekader een eigen verantwoordingsregime om te controleren of de subsidies daadwerkelijk zijn besteed binnen de voorwaarden en verplichtingen van de betreffende regeling. Met de controle moet een redelijke mate van zekerheid worden verkregen dat deze voorwaarden en verplichtingen zijn nageleefd. Subsidies verleend op grond van de subsidieregeling tot € 125.000,- zijn onderverdeeld in twee categorieën. Bij subsidies verleend tot € 25.000,- is sprake van ambtshalve vaststelling. Dat betekent dat de aanvraag tevens dienst doet als verantwoording en er geen aparte aanvraag tot vaststelling wordt ingediend. Bij subsidies tussen € 25.000,- tot € 125.000,- verantwoordt de zorgaanbieder de besteding ervan aan de hand van een verklaring inzake werkelijke kosten, waaruit dient te blijken dat de bonus is uitbetaald en ook is voldaan aan alle andere voorwaarden en verplichtingen. Met een steekproef wordt de rechtmatigheid van deze subsidies getoetst. Als de steekproef voltooid is, wordt de subsidie definitief vastgesteld.

In 2021 heeft een eerste groep zorgaanbieders zich verantwoord over subsidies tussen € 25.000,- en € 125.000,-. Uit de steekproef uitgevoerd over deze verantwoordingen is naar voren gekomen dat in bepaalde gevallen fouten zijn gemaakt bij het onderwerp belastingafdracht. Deze fouten concentreren zich met name op de door de zorgaanbieder (onjuiste) verstrekte verantwoordingsinformatie over de feitelijke belastingafdracht. Er is na rijp beraad besloten om het bij deze steekproef te houden en deze niet uit te breiden tot integrale toetsing. Belangrijk argument daarvoor is allereerst de wens om zorgaanbieders niet langer dan noodzakelijk in onzekerheid te laten verkeren over hun definitieve subsidiebedrag. Duidelijk-

heid over het definitieve subsidiebedrag kan pas worden gegeven nadat de steekproef is afgerond. Gezien de omvang van een uitbreiding zouden zorgaanbieders minimaal tot eind 2022 in afwachting van duidelijkheid zijn. Daarnaast zou uitbreiding van de steekproef niet resulteren in de benodigde zekerheid om rechtmatigheid van de volledige subsidieregeling te organiseren. Het overgrote deel – zowel in aantal als in financiële omvang – van de verantwoording van de subsidies verleend op grond van de subsidieregeling vindt namelijk pas in 2022 en 2023 plaats. Bovendien is gezien de aard van de fouten die geconstateerd zijn in de steekproef de verwachting dat met gerichte voorlichting dergelijke fouten bij de omvangrijke groep die zich nog in 2022 en 2023 moet verantwoorden voor een groot deel kunnen worden voorkomen. Dit is de reden dat extra wordt ingezet op voorlichting en een gerichtere uitvraag bij de verantwoordingen in 2022 en 2023. Ik ga hier in mijn antwoord op vraag 14 nader op in. Om uw Kamer mee te nemen in dit besluit heb ik uw Kamer hierover met mijn brief van 1 april jl.⁶ geïnformeerd.

Vraag 14

Het onder vraag 6 bedoelde voordeel is afhankelijk van de precieze verloning en de specifieke werkgeverslasten, maar kan substantieel zijn, want voor een zorgbonus van € 1.000,- heeft de zorgaanbieder immers in principe € 1.800,- subsidie ontvangen (vergelijk artikel 4 van de Subsidieregeling bonus zorgprofessionals COVID-19), waarbij er niet steeds € 800,- eindheffing wordt betaald maar geen of in elk geval lagere werkgeverslasten, waarbij tevens niet valt uit te sluiten dat de zorgbonus (onterecht) als gerichte vrijstelling is verstrekt; kan een inschatting worden gemaakt van het totale bedrag van de zorgbonussubsidie van ruim € 3 miljard voor 2020 en 2021 dat niet is besteed aan de zorgbonus en de belasting- en premieheffing daarover?

Antwoord 14

In mijn antwoord op vraag 8 heb ik aangegeven dat indien bij de verantwoording van de verleende subsidie blijkt dat een zorgaanbieder minder eindheffing verschuldigd is geweest dan vooraf bij de subsidieverlening is bevoorschot, de subsidie gelijk aan de lagere verschuldigde eindheffing lager wordt vastgesteld. De teveel bij voorschot ontvangen subsidie wordt dan binnen de hiervoor geldende wet- en regelgeving van de zorgaanbieder teruggevorderd. Van een subsidieoordeel in deze situaties is derhalve geen sprake. Indien bij de in de steekproef gecontroleerde verantwoordingen blijkt dat er sprake is van een fout, wordt zoals ik in mijn antwoord op vraag 9 en 13 heb toegevoegd, de subsidie lager vastgesteld. De te veel betaalde subsidie wordt ook in deze situatie binnen de hiervoor geldende wet- en regelgeving teruggevorderd. Van een subsidieoordeel in deze situaties is derhalve in deze situatie evenmin sprake.

Het kan evenwel zijn dat in verantwoordingen die geen onderdeel uitmaken van de steekproef een fout aanwezig is. De in de steekproef 2021 geconstateerde fouten kunnen echter niet zonder meer geëxtrapoleerd worden naar subsidies waarvan verantwoording in 2022 en 2023 aan de orde is. Dit wordt hierna toegelicht.

De subsidie is aan verschillende categorieën zorgaanbieders uitgekeerd. Deze categorieën zijn op basis van het Uniform Subsidiekader ingedeeld op basis van de hoogte van de verleende subsidie (categorie 1: tot € 25.000,-, categorie 2: van € 25.000,- tot € 125.000,- en categorie 3: vanaf € 125.000,-). Elke categorie heeft op basis van het Uniform Subsidiekader een eigen controleregime. De uitgevoerde steekproef had betrekking op subsidies verleend tot € 125.000,- waarbij zorgaanbieders de bonus voor een totaalbedrag van € 79 mln. volledig in 2020 hebben uitgekeerd.

De ervaring uit de steekproef 2021 zijn benut om zorgaanbieders waarvan verantwoording in 2022 en 2023 aan de orde is, actief voor te lichten over de juiste verantwoording van de subsidieregeling. Zo is enerzijds ingezet op voorlichting aan zorgaanbieders over de wijze van belastingafdracht die de subsidieregeling voorschrijft. Hierbij is gebruikgemaakt van een instructievideo en voorbeelden middels een gerichte mailing aan zorgaanbieders en voorlichtingsinformatie op de website van de uitvoerder. Anderzijds is ingezet

⁶ Kamerstuk 29 282, nr. 457

op het gerichter uitvragen van verantwoordingsinformatie in de verantwoordingsronden die nog aan de orde komen in 2022 en 2023. Door zorgaanbieders een verantwoordings-format ter beschikking te stellen worden zij gericht geholpen de juiste informatie ten behoeve van de verantwoording aan de uitvoerder te verstrekken.

De steekproef uitgevoerd in 2021 had geen betrekking op subsidies verleend vanaf € 125.000,-. Voor deze categorie subsidies, met een totale subsidiewaarde van € 2,6 mld, vindt de controle plaats in 2022 (bonus 2020) resp. 2022 en 2023 (bonus 2021) aan de hand van zowel een bijlage over de bonusuitkeringen in de jaarverslaggeving als een steekproef. De verwachting is dat vanwege het gevraagde accountantsproduct voor deze subsidies de subsidieregeling inclusief de vereiste eindheffing veelal goed zal zijn toegepast en daarom de toegestane foutmarge niet zal worden overschreden.

Vraag 15

Acht u het parlementaire budgetrecht geschonden doordat via verschillende (incidentele suppletoire) begrotingen uiteindelijk ruim € 3 miljard door het parlement is geautoriseerd ten behoeve van het verstrekken van zorgbonussen, terwijl mogelijk een substantieel bedrag daarvan niet voor deze uitgave is aangewend?

Antwoord 15

Via verschillende (incidentele) suppletoire begrotingen heb ik de Kamer zo goed als mogelijk geïnformeerd over de budgettaire inschatting van de met de toekenning van de zorgbonussen 2020 en 2021 gemoeide bedragen. Via die begrotingswetten is de Kamer tijdig (en met de kennis van dat moment) zo juist en volledig mogelijk geïnformeerd, waarmee tevens voldaan is aan het budgetrecht van de Kamer.

Dat vervolgens bleek, zoals ik u in mijn brief van 1 april jl.⁷ heb geïnformeerd, dat naar aanleiding van vier aanvragen voor subsidie o.g.v. de subsidieregeling aangifte is gedaan van fraude, doet daar niet aan af.

Vraag 16

Welke acties onderneemt u om de onterecht verstrekte zorgbonussubsidie terug te halen?

Antwoord 16

Ik verwijs u hierbij naar de uitleg over de handelwijze bij fouten of bij oneigenlijk gebruik en fraude als opgenomen bij mijn eerdere antwoord op de vragen 5, 9 en 13.

Vraag 17 en 18

Een zorgverlener die de zorgbonus niet netto heeft ontvangen, heeft niet alleen een lagere bonus ontvangen maar ook lagere toeslagen en andere inkomensafhankelijke tegemoetkomingen; in hoeveel gevallen is hiervan sprake? Wat is het gemiddelde nadeel per geval?

Welke mogelijkheden heeft een verpleegkundige of ambulancemedewerker die de zorgbonus niet netto ontvangen heeft, om die alsnog netto te ontvangen?

Antwoord 17 en 18

Indien de bonus voorafgaand aan de uitbetaling niet door de zorgaanbieder is aangewezen als eindheffingsbestanddeel, heeft de bonus gevolgen voor de heffing van inkomstenbelasting, de premie volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw en voor het inkomen dat relevant is voor inkomensafhankelijke regelingen.

Zoals in mijn antwoord bij vraag 9 en 13 toegelicht zal ik de zorgaanbieder, daar waar sprake is van een onjuiste toepassing van de eindheffingssystematiek of het geheel niet hebben toegepast van eindheffing, alvorens over te gaan tot vaststelling van de subsidie waar herstel binnen wet- en regelgeving mogelijk is hiertoe de mogelijkheid bieden. Ik wil daarbij benadrukken dat het aan de zorgaanbieder is om voor een juiste belastingafdracht zorg te dragen.

⁷ Kamerstuk 29 282, nr. 457

Kamerbrief over verantwoording bonusregeling | Kamerstuk | rijksoverheid.nl

VWS, noch de zorgprofessional kan hier zelf in voorzien. Om die reden is de aanwijzing van de bonus als eindheffingsbestanddeel als verplichting in de subsidieregeling opgenomen.

De bonussen worden op instellingsniveau uitgekeerd, niet op persoonsniveau. Om deze reden zijn er bij de uitvoerder van de subsidieregeling geen gegevens beschikbaar over de professionals die de bonus niet netto hebben ontvangen. Er is wel iets te zeggen over de mate waarin dit heeft plaatsgevonden. De uitgevoerde steekproef had betrekking op subsidies verleend tot € 125.000,- waarbij zorgaanbieders de bonus volledig in 2020 hebben uitgekeerd voor een bedrag van € 79 mln. Uit deze steekproef blijkt dat het aantal zorgaanbieders dat over de bonus geen eindheffing heeft afgedragen zeer beperkt is.

Vraag 19

Kunt u deze vragen een voor een en binnen drie weken beantwoorden?

Antwoord19

In verband met de benodigde interdepartementale afstemming is het mij niet gelukt de vragen binnen drie weken te beantwoorden.